Psík musí mať z cvičenia radosť

Ivan Bugáň je náš kolega z lakovne. Posledné dva roky sa vo svojom voľnom čase venuje záchranárstvu. Vždy, keď je to potrebné, ide na výjazd ako záchranár psovod. Opýtali sme sa ho, čo záchranárstvo obnáša a poradil nám, ako správne vycvičiť našich štvornohých miláčikov.

Čo ťa priviedlo k záchranárstvu?
Viacero vecí. Najlepší priateľ človeka – pes, pobyt v prírode, pomoc ľudom, ktorí sa ocitli vo veľmi nebezpečnej životnej situácii a podobne. Pre mňa a môjho psa je veľkou výzvou absolvovať záchranársky výcvik, ktorý je veľmi náročný.

Si členom záchranárskeho klubu?
Som členom Kynologického záchranného zboru Slovenskej republiky. Pôsobíme na celom území Slovenska v regionálnych Kynologických záchranných brigádach a v prípade potreby môžeme byť nasadení aj v zahraničí. Ja patrím do Kynologickej záchrannej brigády Žilina-Varín. Zaoberáme sa výcvikom plošných, ruinových a mantralingových stopárskych psov. Plošné a ruinové psy hľadajú akýkoľvek ľudský pach v prehľadávanom priestore. Mantralingové stopárske psy sa zameriavajú na vyhľadávanie jednej konkrétnej osoby na základe individuálneho pachu, ktorý má psovod k dispozícii z pachovej vzorky hľadanej osoby.

Ktoré typy výjazdov sa najviac opakujú?
Každý rok sa na Slovensku strácajú deti, seniori, ľudia závislí na liekoch, mentálne a duševne chorí, turisti, ale aj osoby so sebapoškodzujúcimi sklonmi. Osobne som sa zúčastnil pátracích akcií, kedy sa stratila staršia osoba trpiaca Alzheimerovou chorobou. Sú to veľmi emotívne príbehy so šťastným, ale aj smutným koncom.

Ako často sa organizujú tréningy pre záchranárov? Ktoré typy školení je potrebné absolvovať?
V našom zbore máme tréningy raz za týždeň, konkrétne v nedeľu. Je to celodňový tréning, ktorého sa môže

zúčastniť aj verejnosť a vyskúšať si úlohu figuranta, nezvestnej osoby alebo sa nechať nájsť záchranárskym psíkom. Stačí sa nahlásiť na našej facebookovej stránke Kynologická záchranná brigáda Žilina-Varín. Počas roka sa organizujú rôzne sústredenia a víkendové cvičenia pre psovodov. Každý psovod musí úspešne absolvovať školenie prvej pomoci, topografiu, horolezecký výcvik, prežitie v extrémnych prípadoch či zlaňovanie so psom. Samozrejme psovod záchranár a jeho psík skladá pred komisiou skúšky.

Máš vlastného záchranárskeho psa?
Áno. Chelsea je štvorročná sučka švajčiarskeho appenzellského salašníckeho psa. Toto plemeno je na Slovensku ešte stále veľmi neznáme, aj napriek tomu, že je výnimočné. Ide o jedno z pôvodných plemien spomedzi štyroch salašníckych psov. Je to rodinný typ, veľmi dobre stráži, výborne pláva, je temperamentný. Psíky sú učenlivé, pozorné, radi aportujú a milujú pobyt v prírode.

Ako často trénuješ svojho psa?
Psovod cvičí svojho psa každý deň aspoň pár minút. Výcvik má byť pozitívny a motivujúci s cieľom vybudovať si vzájomnú dôveru. Pes pri hľadaní využíva svoje prirodzené schopnosti a dokáže aj na veľkú vzdialenosť zachytiť pach a následne dohľadať stratenú osobu. Tak ako vlk pri love svojej koristi. Je dôležité, aby bol záchranársky tím vystavovaný neustálym zmenám, ktoré môžu nastať či už pri tréningu alebo pri ostrom nasadení. Vo svojich základoch musí byť pes pevne vycvičený, aby zvládol akékoľvek okolnosti spôsobené počasím alebo ľuďmi. Výcvik záchranárskeho psa trvá približne tri roky, ale prakticky celý jeho život.

Je pre záchranárstvo vhodný akýkoľvek pes?
Všeobecne platí, že pre záchranársky výcvik nie je rozhodujúce plemeno či preukaz pôvodu, veľkosť psa, typ srsti alebo čistota rasy. Dôležitá je najmä povaha psa. Avšak, každé plemeno bolo vyšľachtené pre isté účely ako poľovné plemená. Ich inštinkty bývajú častokrát veľmi silné a nedajú sa úplne odbúrať ani výcvikom. To môže viesť k problémom pri práci v teréne, hoci výnimky potvrdzujú pravidlo. Je to individuálne. Isté predpoklady by však vybraný jedinec predsa len mal spĺňať. Sú plemená ako jazvečík, čivava, írsky vlkodav či mastif, ktoré sa svojou stavbou tela pre prácu záchranára nehodia. Niektoré plemená môžu byť zasa náchylnejšie k špecifickým zdravotným problémom ako napríklad nemecký boxer alebo francúzsky buldoček. Skôr by som povedal, že ide o temperament, povahové rysy a čuchové vlastnosti každého psa. Niektoré psíky sa učia rýchlejšie, iné pomalšie.

Ako ho motivuješ k záchranárskej aktivite?
Motiváciou pre psa môže byť obľúbený pamlsok, hračka alebo pohladenie. Potom je už jedno, či ho vedieme k záchranárskej činnosti alebo ku inej aktivite. Dôležité je, aby mal z cvičenia radosť a bral ho ako hru.

Chceš niečo odkázať našim čitateľom?
Prajem vám veľa zdravia počas celého roka a hlavne, aby ste v živote nemuseli vytočiť naše záchranárske telefónne číslo 0908 800 805. Ak ešte neviete,komu darujete svoje 2 % z dane, môžete prispieť na dobrú vec a podporiť nás. S nami sa vaše 2 % nestratia.

Zaujala vás téma záchranárstva?
Ak sa chcete o nej dozvedieť viac, navštívte webovú stránku Kynologického záchranného zboru Slovenskej republiky http://kzzsr.sk/.

Potrebujete pomoc? Stratil sa vám niekto blízky? Kontaktujte priamo záchranárov, ktorí sú na záchranné akcie povolávaní ako prví. Zastihnete ich na telefónnom čísle 0908 800 805!

Ivan radí:
Ako správne trénovať záchranárskeho psa?

Zábavnou formou a maškrtami, budovaním vzájomnej dôvery. Výcvik musí byť predovšetkým zábava pre psa aj majiteľa. Ako vás pes dokáže nájsť, keď vás nevidí? Jednoducho. Čuch je najdôležitejší zmysel psa. Obrazne povedané „pes vidí ňufákom“. Človek zanecháva v jednom odtlačku pachové stopy. Vrcholové

výkony psov dokazujú, že pes je schopný sledovať pachovú stopu až 20 hodín starú. Závisí to však od poveternostných podmienok, ktoré ovplyvňujú dĺžku rozkladu pachových častíc v priestore. Napriek neustále sa zlepšujúcim technikám na vyhľadávanie je špeciálne vycvičený pes nenahraditeľnou súčasťou práce pri záchranárskej ako aj policajnej práci. Pre porovnanie: počas fingovaného vyhľadávania zasypaných osôb lavínou v hĺbke 5 – 8 metrov, bola použitá technika a psy. Dvadsaťtriočlenné družstvo horskej záchrannej služby vybavené magnetickými sondami našlo osoby za 23 minút. Jeden dobre vycvičený pes horskej záchrannej služby splnil túto úlohu za 3 minúty.